

Nejlepší a nejlepší
tydeník na zapad.

POKROK ZÁPADU.

BEST ADVERTISING
MEDIUM

Založen 1871. — L. č. 37.

Omaha, Neb., ve středu 26. února 1908.

Číslo 31.

Zprávy zahraničné

RAKOUSKO-UHERSKO.

Izné 81. Plener, jeden z nejstarších státních rakouských, zemřel dne 17. února odpoledne. — Plener narodil se roku 1810 ve Vídni, kde studoval práva. Roku 1836 vstoupil do státní služby a v roce 1860 stal se ministrem finanční a ministerstva Schmerlingovu, později byl členem ministerstva Auerpergova, v němž setrval až do roku 1870. Jakožto poslanec za Chleb byl Plener členem zemského sněmu českého a říšského rakouského. — Jakožto jeden z předních vůdců německých byl Plener velkým nepřitelem českých snah a v národnostním boji v Čechách hrál dlouho jednu z předních rolí.

Vzor úřednímu ujišťování o znovuzřízení harmonie mezi Rakouskem a Ruskem napjetý ve spojení se železničními koncesemi na Balkáně nikterak neochabla. Ani v zahraničném úřadě ani v rakouském vyslanectví nikdo se netají přede veřejností, že jednání rakousko-uherského ministra barona Aehrenthala vyvolalo v Petrohradě velký poprach. Vláda též nese útočné výpady ruského a francouzského tisku, jakož i ostrou kritiku anglickou a popírá, že ruská-rakouská entente ohledně Balkáně pozbyla platnosti. V kruzích neodvštěvných panuje však pevný náhled, že smlouva z Muerzstegu stala se již neplatnou.

"Wiener Fremdenblatt", orgán zahraničného úřadu, v dlouhém úvodním článku vykládá vládní náhledy ohledně železničního projektu v provincii Nový Bazar a dokazuje, že projekt tento nijak neodpovídá smlouvě z Muerzstegu. Jinak vláda rakouská přejí s radostí vítá každý jiný železniční projekt, jenž by přispěl ke zvýšení prosperity Balkáně. Novobazarský projekt byl přejí vypracován bez většího mimořádného úmyslu a jest pouze nutností obchodní expanze a následkem impulsu, jenž vyplývá z rakousko-uherského vyrovnání.

Srbské časopisy protestují jednohlasně proti projektování železnic v provincii Nový Bazar a rovněž tak jednomyslně vyslovují díky Rusku, Anglii, Francii a Itálii za jejich opoziční proti projektu tomu, jenž považován je za velké nebezpečí pro Srbsko a pro celý Balkán. Srbský tisk naproti tomu horlivě vystupuje ve prospěch železnic přes balkánské státy od Dunaje až k Jaderskému moři, jak obvyklá je v Rusku.

Opětné prohlášení barona Aehrenthala, že Rakousko je rozhodnutno pro stavbu železnic přes Novobazar, jakožto spojovací trati rakouské železnice v Bosně se Soubin na tureckém území, spolu s prohlášením německého zahraničného úřadu ve prospěch finanční podpory projektu toho, nezamechaly více žádné iluze o osudu muerzstegské smlouvy, jež roku 1903 uzavřena byla mezi carem Mikulášem a císařem Františkem Josefem, aby zajišťovala společný postup na Balkáně a stala se podkladem reformního programu pro Macedonii. Odpadnutí tak významné velmoči, jako Rakousko, jež následkem svého geografického položení hrálo s Ruskem hlavní úlohu při řešení macedonských otázek, zateňuje velice vyhlídky do budoucna. Ruský vyslanec v Caribradě, Sinový, měl v pátek min. též dlouhou konferenci se sultánem, při níž vysvětlil mu ruské náměty proti rakouskému železničnímu projektu. Očekává se s důvěrou, že bude to mít za následek odložení projektu toho. Formálními projevy německých úředníků potvrzený panující náhled, že Rakousko-Uhersko jednalo v úplné shodě a s úplnou podporou Německa, vyvolal ve všech kruzích ruských bouři nevole proti Německu.

Předseda ministerstva dr. Wckerle poslal dne 18. února v pe-

slanecké sněmovně uherské návrh, aby uherský parlament vyslovil svoji soustrast a ohledem na zavraždění krále a korunaduce prince portugalského. Podanec Ugron prohlásil po té, že odsuzuje onu dvojnásobnou vraždu v Lissabonu, avšak zároveň i ty, kdo olu-pují národy o jejich svobodu a rozlehají parlamenty. Ministr kultury hrabě Apponyi odpověděl na to, že Uhry nejsou oprávněny umě-ňovat se do vnitřních politických záležitostí jiných zemí. Vzdálení národnost bez výjimky odsuzují vraždy, rovněž tak i Uhry, kde dosud nebyla spáchána žádná krá-lovražda. Národ, jenž používá jen zákonitých prostředků, musí s ohledem na tragedii v Lissabonu vysloviti svoji soustrast. Na to byl návrh Wckerleho přijat velkou většinou sněmovny. — Poslanecká sněmovna uherská ve schůzi dne 3. února odpovídala odsláné sou-strastně depeše královské rodu portugalské a na místě toho byla většinou sněmovny přijato následující usnesení: "Náhledy uherského parlamentu o svobodě jsou takového druhu, že sněmovna nemůže žádnou vzpomínku věnovati králi, který odstranil konstituční vládu a dosáhl diktatury." Avšak sněmovna magnátů ve své schůzi dne 6. února přijala návrh, aby portugalské vládě prostřednictvím ministerského předsedy dr. Wckerle vyslovena byla soustrast Uher, aby tím způsobem zatusováno bylo jednání poslanecké sněmovny.

NĚMECKO.

Vysoká politika opět vstoupila ve svoje práva, když na mezi-národním obzoru po delší dobu panoval poměrný klid. Situace na Balkáně způsobuje velké znepokojení. A tu dodatečně připomíná se následující odstavce z řeči rakousko-uherského ministra zahraničných záležitostí barona Aehrenthala před delegací: "Nebude vždy snadným řídití lodí míru úskalím, jež skýtají staré, dávno stávající problémy a odporující si náhledy." — Poznámka tato dle panujícího názoru znamená nepoehybné, že nynější politika rakousko-uherská směřuje ke rozkladu entente s Ruskem, ujednání svého času v Muerzstegu. Rakouský železniční projekt na Balkáně byl před tím důvěrně sdělen signaturním vládním berlínské smlouvy. Rámus, jenž zvedl se v ruském tisku, byl z počátku považován za pomíjející, nežli připojily se k němu i listy francouzské. Převládá náhled, že za tím vězí ruský minist-ter zahraničných záležitostí Isvol-ský. Následkem toho opětné vystupuje do popředí stará rivalita, a s tím spojeno je nebezpečí konfliktu mezi Slovany a Němci na Balkáně, Rusko, Francie, Anglie a Itálie stojí společně proti Rakousku, jež podporováno je jediným Němecem. Zde soudí se však, že ruský protiprojekt, zřízení dráhy, jež přes Balkán spojovala by Dunaj s Jaderským mořem, svehá-len bude vládními kruhy ve Vídni, které musí se postavit na stanovisko, že každá nová postavená železnice přispěje ku hospodár-skému rozvoji zemí balkánských. Společně vážně znepokojen působí také hrozící rusko-turecký konflikt na Kavkaze. Berlínské časopisy ve spojení s nynější situací obraei pozornost rakouských poli-tických kruhů na okolnost, že Rakousko-Uhersko dnes ve skuteč-nosti má jen jediného přítele a tím je je Německo. Ta okolnost přejí je nejlepší odpovědí na nedávné projevy v rakousko-uherských de-legacích, kde bylo tvrzeno, že Ra-kousko ve svém spolku s Něme-ckem bylo vždy jen stranou dá-velej a Německo vždy jen stranou beroucí. Jaký prospěch vlastně bude mít Rakousko z této něme-cké podpory jeho plánů na Balká-ně, ukáže budoucnost. Všechny známky ale nasvědčují, že i v tomto případě táhá Rakousko vlastní jen kaštany z ohně za Německo a že může si důkladně připáti prsty. Ve schůzi zastupitelů spolky a korporací německých, jež právě odhávána byla v Drážďanech, do-

šlo k usnesení, jež dotýká se všech Němců na celém světě. Účastní-ei schůze při příležitosti té jedna-li o projektu všeobecné výstavy veškerého Německa na světě, ku jejímuž uskutečnění dojíti má v r. 1912. Podnik ten, jehož středí-skem byla by ovšem říše německá, má zahrnovati současně zvláštní výstavy Němce ze Spojených Států, Jižní Ameriky, Ruska, Sedmí-hradská, Malé Asie a z kolonií německých. Prozatím má se po-čítati, jak o věci té soudí fakto-rové, o něž se tu jedná, načež teprve mají být učiněny další kroky.

RUSKO.

Generální guvernér v Oděse na-fídl, že v budoucnosti manželky do Ameriky ze vstehovavších Židů mohou obdržeti průvodní listi-ny, vykládají-li se autentickým do-pisy od svých manželů, v nichž jsou vyžádány, aby odebraly se za nimi. Nařízením toto bylo usti-áno s radostí od židovských žen, poněvadž až dosud bylo jim vy-stěhovavectví zakázáno, jestliže manželé jejich nedostavili se osob-ně k přišlým úředníkům a neudá-li jim listů svolení a tomu ell.

Ve všech kruzích ruské spole-čnosti rozšířené poplašné pověsti o porážce vojsky mezi Ruskem a Tureckem nabýly nyní tvárnosti skutečné válčné hrůzy. Situace považována je za velice vážnou nejen ve vojenských kruzích, ný-brž i v kruzích konservativních politiků. Vůle většiny v du-ně Guekov vyvolal se dne 17. ú-nora večer, že v příslí schůzi ko-mise pro národní obranu předloží otázku stranu připravenosti země, jíž s ohledem na zprávy z Kavka-za a z různých částí Evropy po-važuje za velice důležitou. Guekov odporuje také interpelaci mini-sterstva dopravy a tou, zdá se že-lezničními a kavkazské a trans-kavkazské jsou v dobrém stavu, aby mohly rychle dopravovati vojsko k jižním a jihozápadním hra-nicím. Dle náhledu Guekovova dopustila by se šuma zločinné ne-dbalosti, kdyby dopustila, aby ze-ně opětně uzavřena byla do války, na už je úplně nepřipravena. On sám je toho náhledu, že nejlepší prostředkem ke zamezení konfliktu je vážné zbrojení pro všechny případy. Místopředseda komise Chvestinskij považuje také nyn-ější situaci za velice povážlivou a ostře kárá různé generály, kteří před komisí prohlásili, že všeliká možnost nepřátelství během roku je vyloučena. Generální štáb vá-nuje nynějším stavu věci velkou pozornost, několik až dosud nebyl oznámeny žádné pohyby vojska ve vnitrozemí. Leč lidé, kteří pře-cházejí se Sibiří, oznamují, že jíž od několika neděl je sibiřské vojsko posílováno směrem do trans-kaspické oblasti a do Turkestanu, odkud nejnadnější může být vrže-no na turecké hranice. Zdejší vy-slanec pěti velmoči, kteří dotazo-vání byli v té příčině, považují možnost rusko-tureckého konfliktu za zcela vyloučenou. Dle ná-hledu jejich nynější oboustranné obrovské vojenské přípravy jsou ve skutečnosti obrovským "bluf-fem", poněvadž žádná ze sčest-ných vlád nehodlá přejíti ke skutku. Přes to titíž vyslanec neoddvájá se žádným iluzím o hledně diference na Balkáně a očekávají dlouhou periodu všeobe-ného rozlehání.

V Petrohradě všeobecně převlá-dá náhled, že Rusko zbrojí k vál-ce, aby donutilo Turecko ku od-mítnutí rakouských železničních plánů v Macedonii. Členové du-my, bursáni i vysocí vládní úřed-níci mítví i písní, jako by již byla válka přede dveřmi. Časopisy pří-nášejí články v tonu rozhodné vá-lčenní. Jedna zpráva z Oděsy oznamuje, že přípravy ku zásto-ně mobilisací armády na Kavkaze jsou již od dvou neděl v plném proudě. Vojsko soustřeďováno je podél tureckých hranic. Před-čká se, že komický gen. Remen-kaupf obdržel rozkaz, aby se ode-bral na Kavkaz a převzal tam ve-šedí násl vojenského kléto gen. Za-rubajev postaviti se má v čela cí-vilní správy.

Zprávy americké.

Z Washingtonu.

Ze president Roosevelt nehodlá ani za mák pustiti ze svých zásad ohledně regulování obchodu želez-nie ve Spoj. Státech, tomu na-tyvá výše list, který presidentem zaslán byl Martinu A. Knapovi. V tomto dopise nazývá president komisi mezistátního obchodu, aby vyšetřila, co vlastně pohluo ně-kteří železnice k tomu, aby svým zaměstnancům oznámily, že zámý-šlí snížit mzdy. Z té příčiny želo-žné mezistátní komise dle moci dané jim zákonem Hepburnovým současně s komisařem práce za-hájí v této věci vyšetřování. Pre-sident chce zjisti, zda oslabení obchodu anebo protiviládni agitace železnice je příčinou toho, že žele-znič chtějí snížit mzdy svých za-městnaných. — Američtí obchodní-ei křáel pádu na dalekém výchle-dě a to známě znepokojuje jistě každý obchodník a rozněl v vládu Vládu Spoj. Států je toho náhle-du, že oslabení amerického obchodu na dalekém výchlede stalo se jej následkem agresivnosti Ja-ponců v Mandžurii, ale ti, kdo do-věří se jím, jsou zasloužilci, právi, že přičinou toho jsou vnitřní pomě-ry ve Spoj. Státech. Ostatně jest pravdou, že Japonci snaží se ob-ehod v Mandžurii získati pro se-be a že čini různé překážky vko-zemským obchodníkům rovněž je zjisti. Vláda má v rukou ně-koliki důkazů a chystá se v zále-žitosti této podati protest. — Je-ště Atlantická flotta pod velkým admirálem Evansem nedorazila do San Franciska a již kolají pově-ři o tom, kdo letěvu bude velí-ti na zpáteční cestě, neboť Evans dne 18. srpna nastoupil do prave. Ojímavostí nového velitele pa-nují různé náhledy. Právě se, že president Roosevelt má již svého kandidáta a sice kapitána Wain-righta. Stane-li se dle jeho vůle, ukáže hrzká budoucnost.

Mužný čin Kubelík.

New-yorský Hlas Lidu píše: V poslední době koncertuje slavný český houslista Jan Kubelík v zá-padních státech severoamerických a manager jeho Frohman, jenž z koncertů těch plyne znamenitý užitek, připadl na myšlenku, že by snad vyzískal ještě více, kdyby z Kubelíka udělal eikána. A také ihned přikročil k provedení svého úmyslu. Dal mu plakáty vytknu-ti, že Kubelík byl synem pí-ného eikánského zahrádníka. Mys-lil si, že eikáni jsou něco přátel-ivého a že tedy eikánský mistr hry na housle více potáhne, nežli český umělec. O provádění toho to v pravdě amerického "humb-ru" dovedl se Kubelík a také ihned zakročil. Prohlásil, že není eikánem veřejně v časopisech a doznal, že je upřímným Čechem. V tom smyslu se také vyslovil Froh-manovi s celou rozhodností, aby všecko veřejně v časopisech od-volal podle práni českého mistra, anebo že bude smlouva s ním po-važována za zrušenou. Podle re-solutního zakročení Kubelíka za-jisté se záhy dovine, co na opra-vu své přeměřené ziskuchtivosti pan manager podnikl.

Výbuch prachárny.

Z Berkeley, Cal., oznamuje se dne 21. února: Celé okolí záhyv otřásla se večer vesměr následkem prudkého výbuchu, kterým bylo zničeno skladiště Hercules Powder Mills v Pinole, 14 mil severně odud. Všichni dělníci v této zá-stii prachárny a sice 4 běloši a 24 Číňanů byli na místě usmrceni. Vybuchlo 10 tun dynamitu se zni-čenými prachostkmi. Ze dřevěné kul-ny, v které se skladěti prachu nalézalo, neshylo nic jiného, nežli něco málo trisk. Těla usmrc-ěných dělníků, mezi nimiž jest i foreman Stillwell, byla na kusy rostrhána. Pa výbuch vypukl podlé a planety ohrožovaly sou-sední tovární budovu, kde prac-oval v středu města, a měly v ú-nosnu odebrati se k City Hall a zabití mayoru a zamožtnání. S velkým rostým praporem v čele

byly poráženy k zemi a pošlapány. Výbuch byl pozorován zde i v Oaklandu. Poděšení obyvatelé vyběhali na ulici, neboť se domní-vali, že opětně nastalo zemětře-sení. Výbuchem a požárem způso-bená škoda páci se na \$100,000.

Pověst o rozvodu paní Thawové.

Pověsti o rozvodu paní Evelyny Thawové se nyní zrovna rojí. Z Pittsbúrgu se v min. dnech tele-grafovalo z výchleého prj pra-mene, že u soudu okresu alleghe-nského bude okamžitě požádáno za zrušení manželství, které je snad-na možná, protože zákony penn-sylvánské prohlašují, že šleňá osoba nemůže uzavřiti platné manžel-ství. Tím vyvine se prý rodinná urážkou rozvodu, ke kterému by musilo dříve neb později do-jíti. Paní William Thawová, matka Thawa, byla prý nakloněna roz-vodu již před zavražděním White-a. Jednou nabírla svou snachou a jejímu budoucí, když tato právě kouřila cigarety; něco podobného bylo paní Thawové prý strašným polyváním. Paní Evelyny je prý také ochotna k rozložení manžel-ství, protože jí bylo slíbno, že fi-nančně bude o ni dobře postaráno. Jenom Harry K. Thaw vzpíral se tomu, ale i on prý již dal se ma-ťkou přemluvit. Naproti tomu právník Daniel O'Reilly řekl, že o němu podobném neví, ale prý žádnému zpravodaji neřikal, paní Evelyny byli prý ve Fishkill, aby byla pohřbena svého chotě. Paní Evelyny osobně zpravodajům pro-tiřásl, že v pondělí min. týdně sňobce ani nebyla v pohřbi kavár-ny Boulevard a Thomase, o čem se pravilo, že tam se nřl vešer, ani neváž. Paní Thomasová prý pro-hlašuje, že její manžel v ono pen-ďel byl doma. Thomas sám po-pírá také pověst o návštěvě kavár-ny, udá, že byl v svého právníka. Naproti tomu jiní zase tvrdí, že paní Evelyny dokonce již i v so-botu byla spatřena v kavárně, dále se vypráví, že paní William Thawová vydráží detektivy, kte-ří každý krok paní Evelyny sled-ují. Jak vidno, jsou zprávy tak dalece popletené, že nikdo se v tom nevyzná.

Neštěstí v dolech.

J. A. Holmes, předseda techno-logického oddělení vládní geolo-gické úřadovny, měl v těchto dnech přednášku v ústavě pro-duhni inženýry v New Yorku a v této prohlásil, že neštěstí v do-lech v poslední době značně se rozmnožilo. Holmes až dosud má v rukou zprávy z deseti států, kde jsou dole, za minulý rok. Zprávy v Pensylvanice dosud nemá. Dle těchto zpráv Holmes soudí, že v posledním roce neštěstí v dolech rozmnožila se o 25 procent. Do-sud dle zpráv jenm zaslanych, zahynulo v deseti státech 979 lidí v dolech, kdežto v roce minulém pouze 820 osob. Jestliže toto zvý-šení bude i v těch státech, které dosud zprávy nezastaly, možno počítati, že více než 3,000 lidí za-hynulo za minulý rok v dolech. Počet raněných v minulém roce rovněž značně vstoupil.

Statistika starých osadníků.

Jak s námi p. Jan Borecký z Little Rock, Ark., sděluje, stati-stika starých českých osadníků pemahe se schází. Hlásí se kra-jně z různých částí Spoj. Států a mezi nimi jsou také i členáři li-stu našeho. Pan Borecký zamýšlí rozříditi staré české osadníky dle jednotlivých států, tak aby se-znamy jejich byl přehledný. Jména přihlásivších se budou uveřejňo-vána dle pořadí, jak budou p. Boreckému oznamována. Nepochy-bujeme, že snaha p. Boreckého po-tká se s dobrým výsledkem.

Obusík proti nezaměstnaným.

Demonstrace nezaměstnaných ve Filadelfii, které se účastnilo ně-koliki tisíc osob, byla dne 21. ú-nora ul. policei surovým způsobem rozprávena. Zástupy dělníků shr-ny měřily se na Broad a Walnut ul. v středu města, a měly v ú-nosnu odebrati se k City Hall a zabití mayoru a zamožtnání. S velkým rostým praporem v čele

dali se nezaměstnaní na pochod, a v úplném pořádku dostali se až na Walnut ul., když náhle objevil se silný oddíl policeie a policieisté s neslýchanou surovostí vrhli se na dělníky. V toho došlo ku vše-obecné řezi, během které bylo na obou stranách střeleno a použito noží. Mnoho-li osob bylo poraně-no, nedalo se zjistiti, jen tolik jest jisto, že též několik policieistů bylo poraněno.

A ještě Bilek.

Jaroslav M. Vrzal, jehož svě-dectví nejvíce náklodilo Heřmano-vi Bilkovi v Chicagu, jenž byl pro vraždu šesti členů rodiny Vrzalo-vy odsouzen ku trestu smrti, uči-nil v pátek dopoledne páteru O' Callaghanovi přiznání doznání, v kterém prohlašuje, že veškeré jo-ho svědeckví proti Bilkovi nebylo ničím jiným, než klívou řisachou, kterou mu do úst vložil výsoký policeijní úředník a jistý výpo-moňský státní návládní. Zmíněný návládní, jenž byl nejdůležitějším ze všech 84 svědků, které žaloba vložila na stolec, dokonce jmenuje osoby, které jej ku krivě přiznání donutily. S uveřejněním jejich důlnou vyčkati až do doby, kdy důkladně vyšetřování ukáže, zda obvinění hoocho, které je rázu nezbytně téžleho, zakládá se na pravdě, anebo zda je jen pouhou smyšlenkou. Vyšetřování to, jak doufá páter O'Callaghan, nařídí nyní patrně sám guvernér Doneen. V doznání tom Jaroslav, jenž nyní studuje na universitě ve Val-paraiso, Ind. praví, že "pohád-ky" ony vypracoval jen proto, poněvadž mu jistý policeijní úřed-ník vyhrožoval, že jeho smotného dá v obžalobu pro vraždu, nežli-nili to, co si přeje policeie. Výp, státním návládním byl prý v prá-vě slova smyslu utýrán. Čtyři-estletý byl prý s ním uzavřen v jednotlivé konferenci trvaly prý od jedné až do čtyř hodin. Ne-měně dlouhými byly prý i konfe-rence, které měl s policeijním in-spektorem. Doznání to drží v ru-ku páter P. J. O'Callaghan, člen řehoho bratří Paulistů a farář při katolickém kostele Panny Marie. Též vede zápis o život Bilkův od doby jeho odsouzení, t. j. ode dne 18. července m. r.

DROBNÉ ZPRÁVY.

• Při výbuchu dynamitu v Berkeley, Cal., bylo dne 20. února zabit čtyřnásacet Číňanů a 4 bé-loši.

• Senátor Ashbury C. Latimer ze South Caroliny zemřel dne 20. ú-nora v Providence hospitalu ve Washingtoně.

• Paní O. Andersonová z Bag-nell, Mo., společně se svým dítě-tem utopila se dne 18. února, když snažila se přejíti zamrzlý potok blize Decenturville, v Camden o-kresu.

• V hostonských tiskovných a prádelnách bylo oznámeno, že mzdy budou po nějaký čas sniž-ny o 10 procent, poněvadž poptáv-ka po výroběch v poslední době ochabla.

• Jak se z Muskogee, Okla., o-znamuje, přehnal se přes východ-ní Oklahomu studená vlna dne 19. února. Silný severozápadní vítr vál a přinesl sebou značnou porci sněhu.

• Bavlnářské a tkalcovské spo-lečnosti Peperel Manufacturing Co. v Biddford, Me., a společnost New York Manufacturing Co., v Saco, Me., zahájily opětně práci a 6000 lidí opětně vrátili se do práce.

• Richard Pinkerton, v Dead-wood, S. D., 25 let starý, zabit se při pádu se schůzí dne 19. února. Při pádu hlava narazila na ostrou hranu a smrt nastala okamžitě. Jeho rodice žijí v Hot Springs, South Dakota.

• James A. Dean vnikl dne 21. února do domova Charlese Mc-Kaye, bydlícího ve West Forks, 23 mile na sever vzdáleného od Bingham, Me., krátce před pů-nocí a sekerou zabil p. McKayo-voho. Dean jest star 38 let a jeho oběť, jež byla velmi slábná, 20 let. Zloba tento má bezpochyby poslé-klad v žárivosti.